

VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMS COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Rolnummer : 101
Beslissing nr. : 2000/053
van
13 oktober 2000

BESLISSING

In zake : Patrick Vaernewyck tegen WTV-Zuid v.z.w.

1. **De klacht** - Met een ter post aangetekende brief van 23 februari 2000, ontvangen ter griffie van het Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM) op 25 februari 2000, legt Patrick Vaernewyck, Verbijeststraat 12, 8740 Pittem, klacht neer tegen de regionale televisieomroep WTV-Zuid, met maatschappelijke zetel te 8500 Kortrijk, Hazelaarstraat 5 en met redactie te 8520 Kuurne, P. Verhaeghestraat 8, onder meer wegens overtreding van de reclameregels.

2. **De procedure** - De procedure op tegenspraak, in de zin van artikel 4 van het Besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 1998 (hierna genoemd 'het procedurebesluit') - werd ingezet met brief van 28 februari 2000 van het VCM, waarbij de klacht medegedeeld werd aan WTV-Zuid en gevraagd werd het nodig beeldmateriaal ter beschikking te stellen.

Met brief van 13 maart 2000 heeft WTV-Zuid het gevraagde beeldmateriaal aan het Commissariaat bezorgd, samen met een memorie van antwoord. Deze werd op 13 maart 2000 door de griffie aan de klager toegezonden.

Op 24 maart 2000 wordt aan het Commissariaat een repliekmemorie overgemaakt door de klager.

Op 9 mei 2000 heeft de administratie Media een onderzoeksrapport voorgelegd en op 10 mei 2000 werd dit rapport door de griffie aan alle betrokkenen medegedeeld en werden zij opgeroepen om op 26 mei 2000 te worden gehoord.

3. **De aangeklaagde feiten** – De aangeklaagde feiten kunnen als volgt worden beschreven :

Wat betreft de beeldkrant (Dag-TV en Zaterdag-TV): WTV-Zuid zendt in lussen, tijdens de weekdays tussen 9 uur en 18 uur 30, statische en niet bewegende

beelden uit, zonder klank (zogenaamde 'bilboards'), in onderscheiden rubrieken: spots en reclamerubrieken getiteld 'Woon-TV', 'Reis-TV', 'Auto-TV' en 'Job-TV', informatieve rubrieken, waaronder een weerbericht, en een kijkersvraag. Tijdens dit soort uitzending schommelt de zendtijd voor reclame rond de 35 %. WTV-Zuid omschrijft deze uitzending als een 'kabelkrant' en stelt daarmee de zingeving van het testbeeld te beogen.

Wat betreft het programma 'Teleshop': WTV-Zuid zendt een audio-visueel programma uit getiteld 'Teleshop', bestaande uit verscheidene rubrieken, die aangekondigd worden door een presentator. Het geheel van de rubrieken wordt ofwel als nuttig informerend gepresenteerd door de wijze van becommentariëring en de betiteling van de rubrieken, ofwel als onderhoudend informerend door de wijze van presentatie. In rubrieken zoals 'Tips', 'Pottenkijker' of 'Tendens' worden welbepaalde producten onder de aandacht gebracht en aangeprezen. Aan het eind van deze rubrieken verschijnen concrete gegevens waardoor informatie betreffende de getoonde producten kan worden ingewonnen en waar deze kunnen worden aangeschaft (adressen en telefoonnummers). In sommige gevallen wordt als indicatie ook een exacte prijs voor een welbepaald product vermeld. Er is geen uitdrukkelijke melding dat het product telefonisch kan besteld worden.

4. De toepasselijke decretale bepalingen - De beeldkrant - Overeenkomstig artikel 2, 14°, van de voornoemde decreten is reclame die door een overheidsbedrijf of particuliere onderneming tegen betaling of soortgelijke vergoeding dan wel ten behoeve van zelfpromotie uitgezonden boodschap, in welke vorm dan ook, in verband met de uitoefening van een commerciële, industriële, ambachtelijke activiteit of van een vrij beroep, ter bevordering van de levering tegen betaling van goederen of diensten, met inbegrip van onroerende goederen, rechten en verplichtingen.

Overeenkomstig artikel 52, § 4 van de gecoördineerde omroepdecreten is de zendtijd die ter beschikking wordt gesteld aan de regionale omroepen beperkt tot 300 uur per jaar, herhalingen van hun programma's en de beeldkrant niet inbegrepen.

Naar luid van artikel 82, § 1 van de gecoördineerde omroepdecreten moet reclame als dusdanig herkenbaar zijn, onderscheiden zijn van de programma's en gegroepeerd in niet opeenvolgende tijdsblokken van beperkte duur. Bovendien moet ieder tijdsblok, op televisie, worden voorafgegaan en gevolgd door een visuele en/of auditieve vermelding dat het om reclame gaat.

Het telewinkelen – Overeenkomstig artikel 2, 21° van de gecoördineerde omroepdecreten bestaat telewinkelen in *rechtstreekse aanbiedingen* aan het publiek, die worden uitgezonden met het oog op levering tegen betaling van goederen of diensten, met inbegrip van onroerende goederen, rechten en verplichtingen.

Artikel 82bis van de gecoördineerde omroepdecreten bepaalt de voorwaarden voor telewinkelen:

- het dient uitgezonden onder de vorm van blokken die zonder onderbreking minimaal 15 minuten in beslag nemen;
- het maximaal aantal blokken per dag bedraagt 8;
- de totale duur mag niet meer dan 3 uur per dag bedragen;

- de blokken dienen visueel en auditief herkenbaar te zijn als blokken voor telewinkelen;
- geen telewinkelen tussen programmaonderdelen;
- niet binnen een tijdsbestek van 15 minuten voor en na kinderprogramma's.

Overeenkomstig artikel 84 van deze decreten is verkapt telewinkelen verboden.

5. De ontvankelijkheid van de klacht – De vereiste van aangetekende zending -

De klacht werd aangetekend verzonden en voldoet dus aan de ontvankelijkheidsvereiste van art. 3.1° van het procedurebesluit van 14 juli 1998.

Het belang – De klager stelt te werken als free-lance journalist-producer voor de firma NTV. Deze firma verspreidt sinds ruim drie jaar in diverse steden en gemeenten een 'Lokaal Journaal' op video, wat een persoonlijke creatie van hem zou zijn. Deze video's worden gratis aan de bevolking bedeed en bevatten lokale nieuwsitems en lokale low-budget reclameboodschappen van handelaars, waarvoor de tarieven van de regionale omroepen buiten hun budget vallen. De klager stelt dat door het opstarten van 'Dag-TV' en later 'Zaterdag-TV', in hun huidige vorm, het voortbestaan van het 'Lokaal Journaal' op video in het gedrang komt, waardoor hij verlies zou lijden.

In zover de klacht een beweerde overtreding betreft van de regels inzake reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut op radio en televisie (Titel IV, Hoofdstuk II, Afdeling 2 van de gecoördineerde decreten) dient de klager zijn belang niet aan te geven in de klacht en dit overeenkomstig artikel 3.5° van het Besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de procedure voor het Vlaams Commissariaat voor de Media. Dit artikel houdt toepassing in van artikel 116quater, §2 van de gecoördineerde omroepdecreten dat bepaalt dat het Commissariaat, wat de sanctionering bedoeld in artikel 116ter betreft, uitspraak doet hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de Vlaamse Regering, hetzij naar aanleiding van een schriftelijke, met redenen omklede en ondertekende klacht, die hem kan worden voorgelegd door elke 'belanghebbende' en, in het geval van een klacht met betrekking tot de bepalingen van Titel IV, Hoofdstuk II, Afdeling 2, door 'elke' natuurlijke persoon of rechtspersoon.

De aangeklaagde stelt zich evenwel de vraag of deze regel de bevoegdheidsverdelende regels van de Grondwet niet schendt, te weten de artikelen 146 juncto 161, evenals de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat een administratieve rechtbank bevoegd wordt te oordelen over bepaalde klachten zonder dat de klager daarbij een belang dient aan te tonen.

De redenering van de aangeklaagde is de volgende :

(1) een klager dient, in het hierboven besproken geval, geen belang te hebben om een klacht in te dienen bij het Commissariaat, maar zal bij een eventueel beroep voor de Raad van State, met toepassing van artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zijn belang wel dienen aan te tonen.

(2) de inbreuken op de reclame- en sponsoringregels kunnen zowel aangevochten worden voor de rechtbank van koophandel, via een

stakingsvordering, als voor het Commissariaat. Een stakingsvordering vereist evenwel een belang in hoofde van de eiser overeenkomstig artikel 98 van de Wet op de Handelspraktijken. Voor de rechtbank van koophandel zal de verweerder dus een procedurele bescherming genieten, wat niet het geval is voor het Commissariaat. De behandeling van de aangeklaagde partij is ongelijk afhankelijk van het rechtscollege waarvoor deze zich bevindt.

Aangezien het Commissariaat overeenkomstig artikel 116quater, §2 van de gecoördineerde omroepdecreten, waarvan artikel 5 van het procedurebesluit de uitvoering inhoudt, ambtshalve uitspraak kan doen, wat de sanctionering bedoeld in artikel 116ter betreft, worden noch de bevoegdheidsverdelende regels, noch het gelijkheidsbeginsel geschonden. Het Commissariaat werd ingesteld 'krachtens een wet' en er is geen verschil in behandeling van diegenen die het omroepdecreet behoren na te leven.

De aangeklaagde heeft bovendien geen belang om te doen gelden dat de klager, te dezen, zijn belang niet dient aan te tonen, maar wel voor de Raad van State. Dit middel betreft immers niet de eigen rechtspositie van de aangeklaagde.

Een stakingsvordering voor de rechtbank van koophandel heeft – zoals het woord het zelf reeds gedeeltelijk aangeeft en zoals in essentie blijkt uit de artikelen 93, 94 en 95 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (WHBC) – tot doel de staking te horen bevelen van een daad, gepleegd door een verkoper, die een inbreuk inhoudt op de bepalingen van de wet. De stakingsvordering beoogt de bescherming van de rechten van de consument en van de verkoper tegen de oneerlijke of onwettige praktijken van een andere verkoper, niet door het opleggen van een sanctie, maar door het opleggen van een verbod om de onwettige daad te plegen.

De onderhavige procedure beoogt niet, als dusdanig, de bescherming van de eventuele klager maar de naleving van de gecoördineerde omroepdecreten door de openbare en particuliere radio- en televisie-omroepen, wiens bestaan afhangt van een erkenning van de overheid en waarvan de eerste opdracht niet bestaat in het 'verkopen van producten' in de zin van de WHBC. De eventuele klager oefent dan ook in onderhavige procedure geen 'rechtsoverdracht' uit in de zin van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek, dit is het gegrond horen verklaren van zijn subjectief recht. Indien het Commissariaat een sanctie neemt beoogt zij niet als dusdanig en rechtstreeks de bescherming van de klager, maar de objectieve naleving van de gecoördineerde omroepdecreten.

Uit het bovenstaande volgt dat de 'verweerder' voor de rechtbank van koophandel of van de 'aangeklaagde' voor het Commissariaat geen ongelijke behandeling geniet.

In zover sprake zou kunnen zijn van een ongelijke behandeling, is deze alleszins aanvaardbaar aangezien deze op een objectief criterium berust, dit is aan de éne kant schending van het WHBC en aan de andere kant schending van de gecoördineerde omroepdecreten, en redelijk verantwoord, aangezien zowel het doel als de gevolgen van de hiervoor onderzochte procedures volledig verschillen.

6. De beslissing ten gronde – Wat betreft de beeldkrant – De door de aangeklaagde regionale televisieomroep aangeboden beeldkrant blijkt niet dezelfde te zijn voor het volledige regionaal zendgebied waarvoor de aangeklaagde erkend werd. Het televisiesignaal wordt op meerdere plaatsen ontkoppeld van het hoofdstation, waardoor reclame bestemd voor een lokale markt mogelijk wordt.

Het VCM dient toe te zien op de naleving van de verleende erkenningen en vergunningen.

De vraag stelt zich of door de hierboven geschetste handelwijze de verleende erkenning niet wordt geschonden.

Aangezien dit punt een wezenlijk en voorafgaand element uitmaakt van de zaak en aangezien het impliciet doch onlosmakelijk verbonden is met de gegevens aangevoerd in de klacht, dienen de partijen hieromtrent nader te worden gehoord. De beslechting van het geschil nopens de beeldkrant en nopens de schending van de bepalingen die daarmee verband zouden kunnen houden, wordt zolang uitgesteld.

Wat betreft het telewinkelen - In rubrieken zoals ‘Tips’, ‘Pottenkijker’ of ‘Tendens’ van het programma ‘Teleshop’ worden welbepaalde producten onder de aandacht gebracht en aangeprezen. Aan het eind van deze rubrieken verschijnen concrete gegevens waardoor informatie betreffende de getoonde producten kan worden ingewonnen en waar deze kunnen worden aangeschaft (adressen en telefoonnummers). In sommige gevallen wordt als indicatie ook een exacte prijs voor een welbepaald product vermeld. Er is geen uitdrukkelijke melding dat het product telefonisch kan besteld worden. Bijgevolg is er geen sprake van een rechtstreekse aanbieding en de mogelijkheid tot onmiddellijke aankoop.

Vermits de rubrieken ‘Tips’, ‘Pottenkijker’ of ‘Tendens’ van het als telewinkel aangekondigde programma ‘Teleshop’ geen telewinkelen inhouden, kan ook het programma ‘Teleshop’, in haar geheel, niet meer in overeenstemming gebracht worden met de omschrijving ‘telewinkelen’ van artikel 82bis van de gecoördineerde omroepdecreten, inzonderheid wat de vereiste betreft dat het telewinkelblok minimaal 15 minuten in beslag moet nemen. Bovendien is hierdoor de reclame niet meer duidelijk herkenbaar en onderscheiden van de andere programma’s, wat een inbreuk betekent op artikel 82, §1 van de gecoördineerde omroepdecreten. De hierboven vermelde rubrieken vertonen immers een onmiskenbaar publicitair karakter, wat overigens niet wordt betwist.

Wat betreft de beweerde koppeling – De klager toont niet aan en uit het onderzoek gevoerd door het Commissariaat blijkt niet dat artikel 52, §3 van de gecoördineerde omroepdecreten wordt geschonden. Dit artikel stelt dat samenwerking tussen regionale omroepen onderling of met andere televisieomroepen niet mag leiden tot koppeling of *gestructureerde* eenvormigheid op het vlak van de reclame, de financiering of de programma-aanmaak, tenzij deze regionale omroepen gevestigd zijn in eenzelfde provincie.

Wat betreft de programma’s gemaakt door derden – Het programma ‘Teleshop’ wordt door een extern productiebedrijf gemaakt in opdracht van de aangeklaagde regionale omroep en onder haar eindverantwoordelijkheid. Het gaat dus om een

eigen programma van de omroep in de zin van artikel 53, 7° van de gecoördineerde omroepdecreten en niet om een programma 'door derden' in de zin van artikel 53, 11°.

OM DEZE REDENEN,

het Vlaams Commissariaat voor de Media

Gelet op artikel 32 van het Procedurebesluit en artikel 8 van het Reglement van orde van het Vlaams Commissariaat voor de Media,

Verklaart de klacht ontvankelijk.

Verklaart de klacht in zover gesteund op de artikelen 82, §1 en 82bis van de gecoördineerde omroepdecreten gegrond. Maant nu reeds de aangeklaagde regionale televisieomroep aan de vastgestelde overtredingen stop te zetten. Houdt de uitspraak voor het overige aan.

Roept de partijen op om voor het Commissariaat te verschijnen op vrijdag 27 oktober 2000, om 15 uur in de vergaderzaal van het VCM, Koningsstraat 138, zesde verdieping, 1000 Brussel, om er nader te worden gehoord in verband met de hierboven geformuleerd vraag nopens de naleving van de verleende erkenning, wanneer, bij het uitzenden van de beeldkrant, het televisiesignaal ontkoppeld wordt.

Aldus te Brussel, met eenparigheid van stemmen, uitgesproken op 13 oktober 2000 door het Vlaams Commissariaat voor de Media, samengesteld uit D. Albrecht en J. Boon, commissarissen, en C. Adams, plaatsvervangend commissaris, bijgestaan door R. Masyn, griffier.

R. Masyn
griffier

D. Albrecht
commissaris